

Beszámoló a könyvtári szabványosítási tevékenységekről, az Országos Szabványosítási Bizottság munkatervének teljesüléséről 2015–2020 között, valamint a Bizottság új munkatervéről a 2021–2025-ös időszakra

DANCS Szabolcs

I. BESZÁMOLÓ

Jogsabályi háttér

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
60. §

„(3) Könyvtáraknak, illetve a könyvtári rendszernek nyújtott szakmai szolgáltatások...

e) a **könyvtári és rokon területi módszerekre vonatkozó szabványok, szabályzatok elkészítésének kezdeményezése és kidolgozása**”

61. §

„(4) Az 55. §-ban foglaltakon túl a nemzeti könyvtár alapfeladatai...

h) részvétel a 60. § (1)-(3) bekezdésében felsorolt központi szolgáltatások megvalósításában”

3.2. 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól

„8. § (1) A kiemelt feladatok ellátása érdekében a nemzeti könyvtár a Kultv. 60. § (1) bekezdésében meghatározott központi szolgáltatások keretében... 7. a könyvtárakkal együttműködve **koordinálja a könyvtári szabványok, szabályzatok és ajánlások előkészítését.**”

Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság

Az Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság (OKSZB) 2015 végén alakult a Könyvtári és Szakirodalmi Tájékoztatói Szabványosítási Bizottság utód-szervezeteként. Az OKSZB 2015–2020-as időszakra elfogadott munkaterve időközben többször módosult, ami minden esetben bővülést jelentett, legtöbbször a honosítandó nemzetközi szabványok tekintetében. A módosítási javaslatokat a tagok e-mailes levelezés formájában fogadták el.

Nyilvánosan elérhető dokumentumok a Bizottság tevékenységéről:

- Általános tájékoztatás az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) honlapján a Bizottságról: <http://www.oszk.hu/orszagos-konyvtari-szabvanyositasi-bizottsag>
- Szabályzat az Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság létrehozásáról és működési feltételeiről: http://www.oszk.hu/sites/default/files/f_7_2016_oxszb_letrehozasa.pdf
- A munkaterv értelmében elkészített és naprakészen tartott *Könyvtári szabványok és szabályzatok jegyzéke*: http://www.oszk.hu/sites/default/files/szabvanykatalogus_honlapra_20190305.pdf
- A munkaterv értelmében elkészített és naprakészen tartott *A könyvtáriüggyel kapcsolatos nemzetközi szabványok* című jegyzék: http://www.oszk.hu/sites/default/files/6_szabvanykatalogus_honlapra_20190507_ISO.pdf
- A munkaterv értelmében bevezetett ISIL-kódok: <http://www.oszk.hu/orszagos-konyvtari-szabvanyositas/isil-kodok>

Belső anyag:

Az Országos Széchényi Könyvtárban megvalósítandó könyvtári szolgáltatási fejlesztések során figyelembe veendő szakmai szempontok, prioritások: az Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság javaslata (belső előterjesztés a projektvezetés részére).

Tagok és delegáló szervezetek:

- *Dancs Szabolcs*, OSZK (elnök)
- *Barátné Hajdu Ágnes*, Magyar Könyvtárosok Egyesülete
- *Fehér Miklós*, Könyvtári Intézet
- *Kasza Zsófia*, MTA Könyvtár és Információs Központ
- *Koltay Klára*, Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (2018 novemberéig)

- *Szabó Panna*, Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollegiuma
- *Nitsch Erzsébet*, Informatikai és Könyvtári Szövetség
- *Soltész Anna*, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Állandó meghívott szakértőként *Rácz Ágnes* (OSZK) is részt vett a munkánkban.

A munkaterv teljesülésének összefoglalása

Szabványhonosítások

Az OKSZB munkatervében foglaltak a honosításra kijelölt nemzetközi szabványok átültetésére vonatkozóan mára maradéktalanul megvalósultak.

Lezajlott a honosításra kijelölt nemzetközi (ISO, IEEE) szabványok magyarítása és bevezetése a nemzeti szabványállományba. Ezek a következők:

- *MSZ ISO 690:2018 Információ és dokumentáció. Irányelvek az információforrások bibliográfiai hivatkozásaihoz és idézéseihez*
- *MSZ ISO 2108:2019 Információ és dokumentáció. Nemzetközi szabványos könyvazonosító szám (ISBN)*
- *MSZ ISO 2789:2019 Információ és dokumentáció. Nemzetközi könyvtári statisztika*
- *MSZ ISO 3297:2018 Információ és dokumentáció. Időszaki kiadványok nemzetközi azonosító száma (ISSN)*
- *MSZ ISO 11620:2019 Információ és dokumentáció. Könyvtári teljesítménymutatók*
- *MSZ ISO 16439:2019 Információ és dokumentáció. Módszerek és eljárások a könyvtárak hatásának felmérésére*
- *MSZ ISO 27729:2018 Információ és Dokumentáció. Nemzetközi szabványos névazonosító (ISNI)*
- *MSZ IEEE 1484.12.1:2021 Tanulási objektum metaadatainak IEEE-szabványa*

Az alábbi hivatkozási számú és című szabványok – a munkatervnek megfelelően – címdalal jóváhagyó közleményes kiadásban, angol nyelven jelentek meg, illetve kerültek bevezetésre:

- *MSZ ISO 2709:2018 Információ és dokumentáció. Információs csereformátum*
- *MSZ ISO 10957:2018 Információ és dokumentáció. Kották nemzetközi szabványos azonosító száma (ISMN)*
- *MSZ ISO 15511:2018 Információ és dokumentáció. Könyvtárak és más hasonló szervezetek nemzetközi szabványos azonosítója (ISIL)*

- *MSZ ISO 15836-1:2018 Információ és dokumentáció. A Dublin Core metaadat elemkészlete. 1. rész: Core-elemek*

Egyetemes Tizedes Osztályozás

Az OSZK belépett az ETO Konzorciumba és megvásárolta az ETO új kiadásának mesterfájlját, amelynek implementálása az Országos Könyvtári Rendszer (OKR) névtérfejlesztési projektje keretében zajlik. A köznévtér létrehozása magában foglalja a Köztaurusz és az ETO részleges integrálását. Az ETO fordítása, az ETO új kiadásának előkészítése, a Köztaurusz gondozása az időközben felállt Könyvtári Szabványosítási Iroda (ld. alább) felelősségi körébe tartozik.

RDA, MARC 21

Megvásároltuk az RDA (Resource Description Access – forrásleírás és hozzáférés) bibliográfiai keretrendszer fordítói jogait, elkezdtük a magyarítást. A bevezetéshez elkészült segédanyagok között találunk egy HUNMARC-MARC 21 megfeleltetési táblát, a MARC 21 mezőfordításait, készültek további módszertani anyagok, prezentációk stb.

Az RDA FAQ fordítása: <http://rda-rsc.org/node/641>
Az RDA-HU munkacsoportról a következő linken található rövid tájékoztatás, illetve ugyaninnen letölthetők a munkacsoport által készített publikus anyagok: <http://www.oszk.hu/rda-hu-munkacsoport>
Az RDA átültetésével kapcsolatos feladatok ellátásában 2020 második félévétől a Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) Digitális Bölcsészeti Központ munkatársai is részt vesznek.

IFLA-dokumentumok

A munkaterv része volt ugyancsak a nemzetközi katalogizálási alapelvekről szóló IFLA-közlemény és az IFLA-féle könyvtári referenciamodell fordítása. Ezeket az IFLA vonatkozó weboldalain publikáltuk:

- IFLA könyvtári referenciamodell – https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbrrg/ifla_lrm_2017_hun_v3.pdf
- Nyilatkozat a nemzetközi katalogizálási alapelvekről (ICP) – https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-hu.pdf

MSZT/MCS 508

A hazai könyvtári szabványosítás kulcsszereplője a Magyar Szabványügyi Testületen (MSZT) belül

működő 508-as „Könyvtár és dokumentáció” munkacsoport. A 2015-ben két taggal (+titkár) működő munkacsoport az elmúlt években további két taggal bővült. (Bővebb információk az MSZT oldalán.)

Könyvtári Szabványosítási Iroda

2020 júniusában jött létre az OSZK-ban, a Könyvtári Intézetben belül a Könyvtári Szabványosítási Iroda, amely tervezett ügyrendje értelmében végzi a könyvtári szabványosítással kapcsolatos feladatok országos szintű koordinálását, beleértve az OKSZB munkájának irányítását. Emellett ellátja az OSZK képviselőt a Magyar Szabványügyi Testületben, illetve az OSZK és a hazai könyvtárügy képviselőt a könyvtári szabványosításban érdekelt nemzetközi szervezetekben.

Dokumentáció

Kapcsolódó írások az OSZK blogjában

- A Nemzetközi Katalogizálási Alapelvek magyar fordítása: https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2018/08/17/a_nemzetkozi_katalogizalasi_alapelvek_magyar_forditasa_varjuk_a_hozzaszolasokat
- Most akkor hogyan is kell hivatkozni? – https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2018/08/04/most_akkor_hogyan_is_kell_hivatkozni
- Másként fogunk katalogizálni – a felhasználó kényelme mindenek felett! – https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2018/08/02/maskent_fogunk_katalogizalni_a_felhasznalo_kenyelme_minde nek_felett

Kapcsolódó OSZK-hírek

- <http://www.oszk.hu/hirek/lenduletben-hazai-konyvtari-szabvanyositas>
- <http://www.oszk.hu/hirek/elorelepes-hazai-konyvtari-szabvanyugyben>
- <http://www.oszk.hu/hirek/uj-rendszerhez-uj-zsarogont>
- <http://www.oszk.hu/hirek/uj-szabvanyok-2019-bibliografiai-hivatkozások-es-nemzetkozi-azonositas>
- <http://www.oszk.hu/hirek/nemzetkozi-RDA-konferencia>
- <http://www.oszk.hu/hirek/konyvtarunk-nemzetkozi-szakmai-jelenlete>

- <http://www.oszk.hu/hirek/konferencia-kulturalis-oroksegvedelmi-intezmenyek-egyuttmukodeserol>

A szabványosítási terület munkatársainak vonatkozó cikkei, tanulmányai (2015–2020)

1. DANCS Szabolcs. A hosszú távú megőrzés szabványos útja (és a Rosetta rendszer példája). == Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 63. (2016) 1., p. 27–37. ISSN 1586-2984
2. DANCS Szabolcs. Hírek a könyvtári szabványosítás háza tájáról. Az Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság megalakulása. == Könyvtári Figyelő. 62. (2016) 1., p. 30–33. ISSN 0023-3773
3. DANCS Szabolcs. Improving direct and indirect impacts of libraries on culture and society = = Zvyšování přímého a nepřímého dopadu knihoven na kulturu a společnost, Libraries V4 in the decoy of digital age. Moravská zemská knihovna v Brně, Brno, 2016. p. 77–94.
4. DANCS Szabolcs. Ismét az ETO hasznáról – az új elektronikus kiadás előkészületeinek fényében. == Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 25. (2016) 4., p. 3–8. ISSN 1216-6804
5. DANCS Szabolcs. A Bibliográfiai Átállás programja – az RDA franciaországi átültetése. == Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 63. (2016) 9., p. 344–352. ISSN 1586-2984
6. DANCS Szabolcs. Hogyan fogunk katalogizálni a jövőben? – FRBR-alapú bibliográfiai feldolgozás a gyakorlatban. == Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 26. (2017) 2., p. 10–16. ISSN 1216-6804
7. DANCS Szabolcs. A könyvtáros mint rendszer-gondolkodó, avagy unalmas-e a szabványosítás. == Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 26. (2017) 3., p. 16–19. ISSN 1216-6804
8. DANCS Szabolcs. RDA-kitekintés: példák az anglo-amerikai katalogizálási szabályzat európai átültetéseire. == Könyvtári Figyelő. 63. (2017) 1., p. 85–89. ISSN 0023-3773
9. DANCS Szabolcs. Bemutatkozik az ISNI, a nemzetközi szabványos névazonosító. == Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 64. (4). 2017. pp. 199-207. ISSN 1586-2984
10. DANCS Szabolcs. Az RDA mint a katalogizálás új nemzetközi szabályzata? == Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 26. (2017) 5., p. 9–17. ISSN 1216-6804
11. DANCS Szabolcs. Röviden az RDA-ról. == Könyvtári Figyelő. 63. (2017) 2., p. 211–217. ISSN 0023-3773
12. DANCS Szabolcs. A hiteles digitális másolatról és a másolati példányok bibliográfiai kezeléséről – 1. rész: Hitelesség szabványos alapokon. == Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 26. (2017) 10., p. 7–15. ISSN 1216-6804
13. DANCS Szabolcs. Descriptive metadata for long-term preservation and the bibliographic management of digital surrogates, CDA 2017: Výmena skúseností z prevádzky a budovania LTP archívov, Univerzitná knižnica v Bratislave, Bratislava, 2017. p. 96–107.
14. DANCS Szabolcs. A hiteles digitális másolatról és a másolati példányok bibliográfiai kezeléséről – 2. rész: Metaadatok. == Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 26. (2017) 12., p. 3–11. ISSN 1216-6804
15. DANCS Szabolcs. Új utakon az RDA – rövid jelentés a European RDA Interest Group 2017-es éves találkozójáról. == Könyvtári Figyelő. 63. (2017) 4., p. 589–590. ISSN 1216-6804
16. DANCS Szabolcs. The „Transition bibliographique” program: the French recipe for adopting RDA. = Knižničná a informačná veda == Library and information science. (2017) 27., p. 151–161.
17. DANCS Szabolcs. „RDA reborn” – a könyvtári referenciamodell és az átalakuló RDA – 1. rész: Bevezetés az IFLA LRM-be. == Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 65. (2018) 3., p. 141–152. ISSN 1586-2984
18. DANCS Szabolcs. „RDA reborn” – a könyvtári referenciamodell és az átalakuló RDA – 2. rész: A 3R projekt, avagy az RDA megújulása. == Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 65. (2018) 4., p. 228–237. ISSN 1586-2984
19. DANCS Szabolcs. Digitális szurrogátumok RDA-alapú feldolgozása költséghatékonyan – az edinburghi módszer. == Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 27. (2018) 2., p. 3–10. ISSN 1216-6804
20. DANCS Szabolcs. A könyvtári szabványosítás egyes nemzetközi és hazai fejleményeiről. == Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 27. (2018) 5., p. 3–4. ISSN 1216-6804
21. DANCS Szabolcs. Bevezető Tóvári Judit: A katalógus metamorfózisa. A Nyilatkozat a Nemzetközi Katalogizálási Alapelvekről (2016) fordítástervezetének terminológiai kérdései című cikkéhez. == Könyvtári Figyelő, 64. (2018) 3., p. 363. ISSN 0023-3773

22. DANCS Szabolcs: Dudás Anikó „Új rendszerhez új zsargont!” című írása mögé. == Könyvtári Figyelő. 64. (2018) 4., p. 564. ISSN 0023-3773
  23. DANCS Szabolcs. Még mindig arra a temetésre várnak... Az újgenerációs INTERMARC-ban rejlő ígéretek és kihívások (Peyrard, S. – Roche, M.: Still waiting for that funeral. The challenges and promises of a next-gen INTERMARC). == Könyvtári Figyelő. 64. (2018) 3., p. 426–430. ISSN 0023-3773
  24. DANCS Szabolcs. (Jó) hírek a szabványosítás háza tájáról. == Könyvtári Figyelő, 65. (2019) 2., p. 254–255. ISSN 0023-3773
  25. DANCS Szabolcs. A megújuló könyvtári katalogizálás alapdokumentumainak magyar nyelvű kiadásai elé. == Könyvtári Figyelő. 65. (2019) 2., p. 255. ISSN 0023-3773
  26. DANCS Szabolcs – HUBAY Miklós – MOHAY Anikó. Az RDA és a BIBFRAME hazai implementálása. == Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 66. (2019) 9., p. 534–539. ISSN 1586-2984
  27. ILÁCSA Szabina. Webhelyek metaadatolási problémái. == Könyvtári Figyelő. 66. (2020) 1., p. 74–82. ISSN 0023-3773
  28. DANCS Szabolcs. Let the sunshine in, and let the data out! A revolution of library standards, copyright (and access policies?). == Knižnica. 21. (2020) 1., p. 22–27.
  29. ILÁCSA Szabina. Implementation of RDA in Hungary. == Knižnica. 21. (2020) 2., p. 19–24.
  30. ILÁCSA Szabina. Alkalmazásprofilok készítése RDA-hoz: Kísérleti projekt alkalmazásprofilok módszertanának kidolgozásához. == Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 67. (2020) 9., p. 538–555. ISSN 1586-2984
  31. DANCS Szabolcs. Mit jelent RDA-kompatibilisnek lenni? == Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 67. (2020) 10., p. 526–537. ISSN 1586-2984
  32. ILÁCSA Szabina. Új RDA – új kihívások: beszámoló az EURIG szervezet 2020. szeptemberi virtuális üléséről. == Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 67. (2020) 11., p. 681–686. ISSN 1586-2984
- A szabványosítási terület munkatársainak vonatkozó előadásai
1. DANCS Szabolcs. Improving direct and indirect impacts of libraries on culture and society = Zvyšování přímého a nepřímého dopadu knihoven na kulturu a společnost. Elhangzott: Libraries V4 in the decoy of digital age, Moravská zemská knihovna v Brně, Brno, 2016. május 31.
  2. DANCS Szabolcs. The „Transition bibliographique” program: the French recipe for adopting RDA. Elhangzott: Workshop Information interactions 2016, Univerzitná knižnica v Bratislave, Pozsony, 2016. október 26.
  3. DANCS Szabolcs. Bemutatkozik az ISNI, a nemzetközi szabványos névazonosító. Elhangzott: Könyvtáros-teadélután, KSH Könyvtára, Budapest, 2017. március 7.
  4. DANCS Szabolcs. Descriptive metadata for long-term preservation and the bibliographic management of digital surrogates. Elhangzott: 2nd International Conference CDA 2017, Univerzitná knižnica v Bratislave, Pozsony, 2017. november 9.
  5. DANCS Szabolcs. A hiteles digitális másolat a könyvtáros szemével. Elhangzott: Barát vagy ellenség az információs kommunikációs technológia? Szakmai nap az adatvédelemről, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest, 2017. november 30.
  6. DANCS Szabolcs. Helyzetkép az RDA bevezetéséről. Elhangzott: NETWORKSHOP 2018, Eger, 2018. április 5.
  7. DANCS Szabolcs. Translating RDA into Hungarian: some issues. Elhangzott: RDA translators’ meeting, Danish Bibliographic Centre, Kopenhága, 2018. május 23.
  8. DANCS Szabolcs. Implementation of RDA in Hungary: 7 tracks on RDA. Elhangzott: (Re) think globally, (re)act locally? - Some aspects of developing/implementing RDA, Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2019. május 2.
  9. DANCS Szabolcs. Let the sunshine in, and let the data out! – a revolution of library standards, copyright (and access policies?). Elhangzott: 8th Colloquium of Library and Information Experts of V4+ countries, Historical Building of the Slovak National Council, Pozsony, 2019. június 18.
  10. ILÁCSA Szabina. Implementation of RDA in Hungary Elhangzott: 8th Colloquium of Library and Information Experts of V4+ countries, Historical Building of the Slovak National Council, Pozsony, 2019. június 18.
  11. DANCS Szabolcs. Digitalizált tartalmak – hitelesen. Elhangzott: Magyar Könyvtárosok Egyesülete 51. Vándorgyűlése, Székesfehérvár, 2019. július 4.

12. DANCS Szabolcs – SIMON András. Az ETO-n át az ügyfélhez: a könyvtári tartalmi feltárás üzleti hasznosulásának egy szép példája. Elhangzott: Hagyományok és kihívások VIII. ELTE Egyetemi Könyvtár, Budapest, 2019. augusztus 29.
13. DANCS Szabolcs. „Lost in translation” – implementing IFLA LRM and RDA in Hungary. Elhangzott: 30th National Conference of The Romanian Library Association, Bukarest, 2019. szeptember 4.
14. ILÁCSA Szabina. Webhelyek metaadatok problémái. Elhangzott: 404 Not Found – Ki őrzi meg az internetet? Budapest, 2019. november 14.
15. DANCS Szabolcs. EURIG Editorial Committee: Report to the annual General Meeting of the Members, 2020. Elhangzott: Virtual Annual EURIG Meeting 2020, 2020. május 19. (online, Christian Alivertivel közösen)
16. DANCS Szabolcs. Könyvtár(os) és társadalom – hatás és ellenhatás. Elhangzott: K2 továbbképzési sorozat – Könyvtárak hatása a társadalomban: mérjük és tegyük láthatóvá! 2020. június 18. (online)
17. DANCS Szabolcs – MOHAY Anikó. Hagyományos MARC alapú gyűjteménykezelő rendszerek szemantikus transzformációja. Elhangzott: Networkshop 2020. 2020. szeptember 4. (online, Mohay Anikóval közösen).
18. DANCS Szabolcs – ILÁCSA Szabina. Implementation of RDA in Hungary. Elhangzott: Virtual Annual EURIG Meeting 2020. 2020. szeptember 16. (online, Ilácsa Szabinával közösen)
19. DANCS Szabolcs. Rights Statements in METS and a new model of access. Elhangzott: 3rd EODOPEN Project Meeting, 2020. november 5. (online).
20. DANCS Szabolcs. Tájékoztató a Könyvtári Szabványosítási Iroda tevékenységéről. Elhangzott: Környezettudatos könyvtárak, sikeres fenntarthatóság: 20 éves a Könyvtári Intézet, 2020. november 26. (online).

A szabványosítási tevékenységhez köthető tagságok

1. IFLA BCM Review Group
2. IFLA MulDiCat Working Group
3. Magyar Szabványügyi Testület, MCS 508 „Könyvtár és dokumentáció”
4. European RDA Interest Group (EURIG)
5. EURIG Editorial Committee

6. RDA-HU munkacsoport
7. RDA Steering Committee Technical Working Group

II. MUNKATERV

Szabványhonosítások

Az OKSZB tagjai e-mailben szavaztak arról, mely fontos nemzetközi szabványoknak támogatják a hazai szabványállományba való átültetését. (A tagság a fentebb ismertetetthez képest annyiban változott, hogy az időközben elhunyt Koltay Klára helyére a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár 2021-ben *Gál Viktóriát* delegálta.) A Könyvtári Intézetben belül működő Könyvtári Szabványosítási Iroda tehát a jövő évekre vonatkozó munka- és költségterveiben számol e szabványhonosítási tervekkel. Érdemes külön megemlítenünk az ISO 5127:2017¹ szabványt, amelynek címe *Information and documentation. Foundation and vocabulary* (Információ és dokumentáció. Szótár és alapvetés). Jelenleg átdolgozás alatt van, amely munkában magunk is részt vállaltunk. Az új szabvány elkészülte után ütemezhető a honosítás, amely a szabvány terjedelmes volta, illetve tartalma (a könyvtári és információs terminológia kifejezéseinek minél átfogóbb szótára) miatt a szokottnál tovább tarthat majd, valamint mindenképp igényli a szakma széles körű bevonását.

RDA, MARC 21

Folytatjuk az RDA nemzetközi katalogizálási szabályzat hazai átültetésének előkészítését immár a Petőfi Irodalmi Múzeum Digitális Bölcsészeti Központ munkatársainak támogatásával. Ez magában foglalja az új kiadás fordítását; átfogó módszertan kidolgozását (a metaadat-menedzsment tekintetében átfedésekkel a *Fehér Könyv. Módszertani útmutató a közgyűjteményi kulturális örökség digitalizálásához és közzétételéhez*² című kiadványban leírtakkal), avagy – terveink szerint – utóbbi tartalmi megújításából is részt vállalunk; felkészítő oktatás indítását (eleinte belső képzés, majd akkreditált tanfolyam formájában) stb.

Az első szakaszban a MARC-környezetben dolgozó kollégák számára készülnek anyagok, amelyek támogatják őket az átállásban, illetve annak előkészítésében. Az oktatások ebben a periódusban az IFLA-féle *Könyvtári Referenciamodellre* koncentrálnak majd. A későbbiekben – a szakma várható tevékeny köz-

reműködésével – szükség lesz egy alkalmazásprofil kidolgozására, amit egy átfogó szabványanalízis, a régi és új szabványok összevetése előz meg.

Az OKSZB tagjait és a széles szakmai közönséget igyekszünk folyamatosan tájékoztatni az előrehaladásról.

MSZT/MCS 508

Folytatjuk az együttműködést a Magyar Szabványügyi Testületen belül működő 508-as „Könyvtár és

dokumentáció” munkacsoporttal, és ezen keresztül az ISO TC 46 vonatkozó albizottságaival (mindegyik SC 4, SC9).

Szemmel követjük a szabványavulásokat, új szabványok felbukkanását, ehhez mérten frissítjük az OSZK és a Könyvtári Intézet weboldalain elérhető szabványjegyzékeket, kezdeményezünk új szabványhonosításokat, valamint részt veszünk a szabványrevíziós szavazásokon és az ISO TC 46 egyes munkacsoportjainak munkájában.

Budapest, 2020. december 15.

Irodalmi hivatkozások

1. Bővebben lásd: ISO 5127:2017 Information and documentation – Foundation and vocabulary [online]. Geneva: ISO, 2017.
Hozzáférhető: <https://www.iso.org/standard/59743.html> [Megtekintve 2021.02.07.]
2. KÓMÁR Éva – BÁNKI Zsolt, szerk. Fehér könyv [online]: Módszertani útmutató a közgyűjteményi kulturális örökség digitalizálásához és közzétételéhez. Budapest: Emberi Erőforrások Minisztériuma, 2019. 258 p.
Hozzáférhető: http://www.oszk.hu/sites/default/files/Feher_Konyv.pdf. [Megtekintve: 2021.02.07.]

A 2020. évi Kosáry Domokos-díjasok

A Szent István Egyetem (SZIE) Szenátusa 2020. október 7-én tartott ülésén két Kosáry Domokos-díjat ítelt oda a Kosáry Domokos-díj Kuratórium javaslatára. A rangos elismerés átadására a koronavírus-járvány miatt 2020-ban nem kerülhetett sor az előző években kialakított, hagyományos módon, így ezúton adunk tájékoztatást a díjban részesülőkről.

A SZIE Szenátusa **Kosáry Domokos-díjat** adományozott **Mézes Miklós** (1953–) agrármérnök, tanszékvezető egyetemi tanár, az MTA rendes tagja, az Állattenyésztés-tudományok Doktori Iskola vezetője részére a tudományos újságírás előmozdításáért, a könyvtár és könyvtárhasználat támogatásáért, valamint a tudományos írások oktatásba történő mihamarabbi bekerüléséért tett erőfeszítéseiért.

A SZIE Szenátusa **posztumusz Kosáry Domokos-díjat** adományozott **M. Csizmadia Béla** (1942–2019) gépészmérnök, professor emeritus, a Magyar Mérnöki Kamara Gépészeti Tagozatának egykori elnöke részére magas szintű, több évtizeden át végzett szakmai, oktatói és tudományos tevékenységének elismeréséért, a SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár törekvéseinek példaértékű támogatásáért, a könyvtári szolgáltatások alakításához hozzájáruló tevékenységéért.

A díjról: A Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár kezdeményezésére a Szent István Egyetem Szenátusa Kosáry Domokos-díjat alapított a könyvtár névadójának, tudományszervező könyvtárigazgatójának tiszteletére, maradandó életművének megörökítésére a tudós születésének 100. évfordulója alkalmából. 2013-as alapítása óta a díj a könyvtári, levéltári munka szervezésében több éven át elért kimagasló eredmény, a könyvtár érdekében, a könyvtárügyért kifejtett támogatás, illetve az egyetemtörténeti, agrártörténeti kutatásokban végzett magas szintű tevékenység elismeréseként, a történettudomány területén végzett elkötelezett, kimagasló történeti munka megbecsüléseként adományozható.

Kosáry Domokost 1995-ben a Gödöllői Agrártudományi Egyetem (a SZIE jogelőd intézménye) díszpolgárrá fogadta. Nevét több mint egy évtizede viseli a gödöllői könyvtár.

*(Koószné Török Erzsébet ny. főigazgató, a Kosáry Domokos-díj Kuratórium elnöke
Katona Adrienn, a Kosáry Domokos-díj Kuratórium titkára)*